

Orientace v krajině

VY_12_INOVACE_PRV.123.33

Mgr.Charlotta Kurcová

listopad 2011

Já a můj svět, Prvouka 1.-2.ročník

Téma: Orientace v krajině

Podtéma: seznámení se světovými stranami (hlavními i vedlejšími), jak lze určit světovou stranu i bez kompasu či buzoly, co je to mapa, nejznámější druhy map, turistické značky, orientace v přírodě podle mapy.

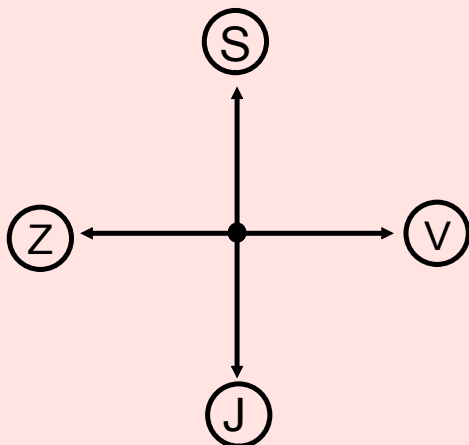
Anotace: žáci se blíže seznámí s mapou, naučí se světové strany, orientaci v přírodě podle mapy i bez ní, naučí se rozlišovat druhy map a jejich využití.

Jednotlivá témata jsou rozpracovaná podle schopností žáků pro 1.-3.ročník. Pracovní listy: žáci v nich využijí nové znalosti získané z výukové části materiálu - orientace v přírodě, orientace mapy, topografické značky (plní dané úkoly), básnička je za měřena na orientaci po Praze podle plánu (jde rozšířit ještě o další otázky), kvíz na závěr je zopakování nových informací zábavnou formou.

AUTOR NEUVEDEN. deti.zachranny-kruh.cz [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://deti.zachranny-kruh.cz/image.php?id=39026&mw=200&mh=218>

Světové strany

hlavní světové strany:

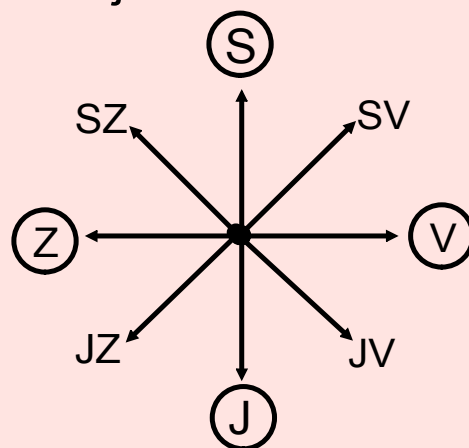
S - sever

J - jih

V - východ

Z - západ

vedlejší světové strany:

SZ - severozápad

SV - severovýchod

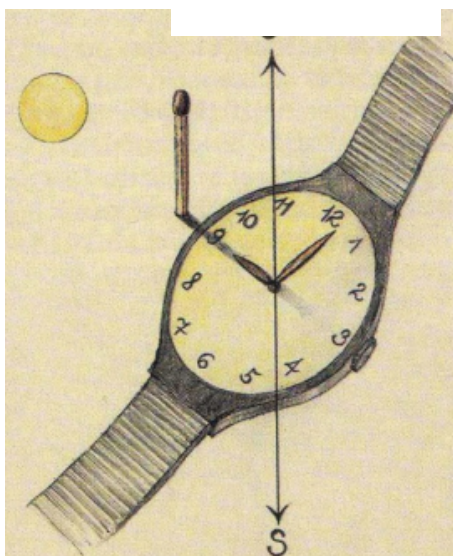
JZ - jihozápad

JV - jihovýchod

Světové strany
či buzolu.

... podle GPS nebo použijeme kompas

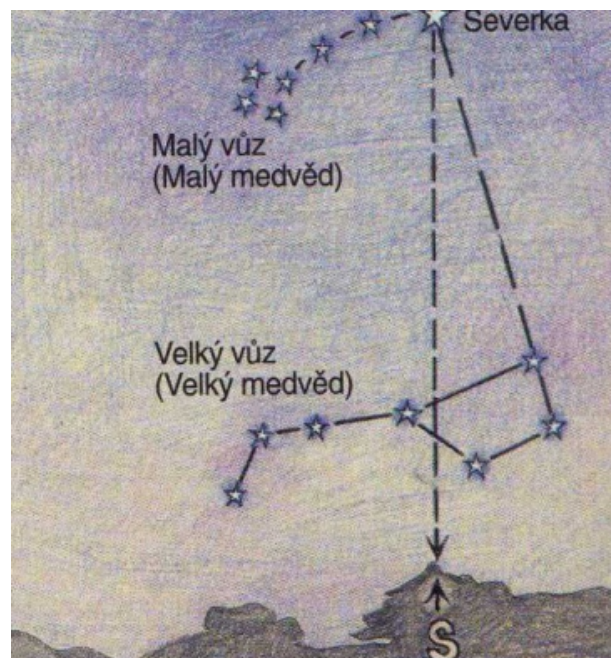
Někdy se může stát, že musíš určit světové strany a busolu jsi zapomněl doma. Nemusíš ale zoufat.

I v takovém případě se najde rada. Existuje několik postupů. Ten nejznámější a nejjednodušší způsob využívá k určení severu hodinek a pohybu slunce.

- polož hodinky na rovnou plochu tak, aby malá ručička směřovala co nejpřesněji na slunce. Nejlépe se toho docílí tak, že vezmeš zápalku, postavíš vedle hodinek a hodinky natočíš tak, aby se stín zápalek přesně kryl s malou ručičkou, která míří k slunci.
 - Rozděl na polovinu úhel mezi malou ručičkou a dvanáctkou. Přímkou půlíš tento úhel ti ukáže jih.
- K hrubé orientaci postačí, zapamatovat si, že na jaře a na podzim
- v 6 hodin ráno je slunce přibližně na východě
 - ve 12 hodin na jihu
 - v 18 hodin přibližně na západě.

Použité zdroje: AUTOR NEUVEDEN. vkskaut.blog.cz [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: http://nd01.jxs.cz/109/820/8f59fb36ed_7452632_o2.jpg
AUTOR NEUVEDEN. Určení světových stran bez busoly [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://vkskaut.blog.cz/0701/urceni-svetovych-stran-bez-busoly>
AUTOR NEUVEDEN. sensaklub.vlasta.cz [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: http://media.sensa.ni.cz/photos/2012/06/04/1-1931-svetove-strany-6_1_1.jpg
AUTOR NEUVEDEN. shop.jachting.info [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <https://encrypted-tbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRvE6vwQa0kGiiaj2nix4u1kRfmlBnMm1PCvJWtv-xfPTszlQLDw>

Pro orientaci v noci je všeobecně známý způsob určování podle severky (polárky). Na obloze ji najdeš v pětinasobném prodloužení osy zadních kol Velkého vozu. Severka sama je první hvězda v oji Malého vozu.

Použité zdroje: AUTOR NEUVEDEN. Určení světových stran bez busoly [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://vkskaut.blog.cz/0701/urceni-svetovych-stran-bez-busoly> [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: http://nd01.jxs.cz/124/312/997235612a_7452702_o2.jpg

Co to je mapa

Mapa je zmenšené znázornění objektů a jevů na Zemi, ostatních nebeských tělesech sestavené obvykle podle některého ze zobrazení na rovině a vyjadřující pomocí smluvených znaků rozmístění a vlastnosti objektů a jevů vázaných na jmenované povrchy. Pokud se jedná o zobrazení na kouli, nazýváme ji glóbus.

Použité zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. repliky.info [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.repliky.info/Fyzicky---Politicky-globus-photo-detailweb-GL%20891379.jpg>

AUTOR NEUVEDEN. deti.zachranny-kruh.cz [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://deti.zachranny-kruh.cz/image.php?idc=39026&mw=200&mh=218>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/texty/druhymap.html>

Známe tyto druhy map:

Katastrální mapy

Jsou z civilních map nejužší. Jsou určeny hlavně pro pozemkové účely pro svou přesnost.

Cestovní mapy

Jsou to většinou automapy a jsou přizpůsobeny k účelům autodopravy.

Turistické mapy

Celou stupnici map tvoří mapy turistické, kreslené v různých měřítkách i s různou přesností. Mezi ně patří i speciální mapy vodácké a lyžařské.

Běžná měřítka turistických map jsou:

1 : 100 000

1 : 75 000

1 : 50 000

Geografické mapy

Mapa se základním geografickým obsahem, z něhož jsou patrné nejen zobrazované jevy, ale i vztahy přírodní a socioekonomického charakteru.

Použité zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/texty/druhymap.html>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/obrazky/katastralnimapa.jpg>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/obrazky/cestovnimapa.jpg>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/obrazky/turistickamapa.jpg>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/obrazky/geografickamapa.jpg>

AUTOR NEUVEDEN. Druhy map [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://www.kartografie.xf.cz/texty/druhymap.html>

Turistické značky na mapě

	Stanice Horské služby		Místo rozhledu
	Lyžařská turistická trasa		Sjezdová dráha
	Cykloturistická trasa		Veřejné koupaliště
	Krytý bazén		Pramen
	Minerální pramen		Ponor
	Vodojem		Studna
	Močál, bažina		Řeka s mostem a přívozem
	Řeka s přehradou a jezem		Vrstevnice
	Propast		Osamělá skála
	Elektrické vedení		Elektrifikovaná železniční trať
	Kabinová lanovka		Lyžařský vlek
	Místní značení		Naučná stezka
	Okresní hranice		Porosty křovin
	Přírodní zajímavost		Trasa vodní dopravy
	Železniční zastávka		Zpevněná cesta s mostem a lávkou

Použité zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. turistické značky [online]. [cit. 19.11.2011]. Dostupný na WWW: <http://taktikastrategie.websnadno.cz/tur.zna.2.jpg>

Pracovní list

Píseň o Praze

Jiří Suchý

Mám jednu touhu strašnou
přeju si potají
uvidět bránu Prašnou
a svézt se tramvají.
I když mě zmůže spánek
po denní námaze
já ve snu jako vánek
si vanu po Praze.

Už aby tady byla
ta Praha věžatá
mám v kapse čtyři kila
to bude outrata.
Koupím si v Domě módy
papuče pro doma
a budu zpívat ódy
na tebe Praho má.

Já neznám ani Michli
a neznám Hradčany,
mám s sebou ale bichli
v tý je to napsaný.
Kde najdu bránu Prašnou
a kde zní zvonků hlas
a kde se potkám s kašnou
a kde je kino Čas.

1. Vypište z básničky názvy pražských čtvrtí:

Pracovní list - 2.část

2. Najděte na plánu Prahy, kde je Prašná brána.

3. Vypište z textu slova nespisovná a nahrad'te je slovy spisovnými:

4. Vysvětlete význam slov "zní zvonků hlas", "mám v kapse čtyři kila",
" a budu zpívat ódy":

5. Co se vám v Praze líbilo nejvíce a proč?

Použitý zdroj: JANÁČKOVÁ, Zita. Čítanka pro 5. ročník. Brno: Nová škola, 2004, 204 s. ISBN 80-728-9060-3.

Vycházka do přírody-pracovní list:

1. Určete si cíl své cesty.
2. Na mapě vyhledejte své stanoviště.
3. Podle kompasu vyhledejte sever a mapu natočte tak, aby horní okraj směřoval na sever.
4. Nyní určete podle mapy směr cesty.
5. Vyhledejte na mapě alespoň dva významné orientační body na vaší trase.

Ok Number of questions 4 Difficulty Easy

Password Font Arial Timer Speed Fast

Questions	Answers
Jakou mapu si vezmeme na výlet?	turistickou
Jak se jmenuje mapa na kouli?	globus
Kam se vydáte za Polárkou?Na...	sever
Jak se jmenuje soubor map?	atlas
Characters abcdefghijklmnopqrstu vwxyz	

1.1

Použitý materiál: Smart Notebook: Lesson Activity Toolkit